

Katrin Ottarsdóttir, filmsstjóri við høvuðsleikarunum Silju Klargaard og Rína Gunnarson eftir filmssýningina mánaðkvöldið. Allar súgur eru ikki syftar við teimum royndum, so tað er bert at bróta upp um armar og roynd aftur

Ævintýramyndir úr Norðuratlandshavi?

- ivasamt um børnini duga at skilja teir triggjar filmarnar "Ævintýr á norðurleiðum", tá myndin er nútíðar sosialrealisma

Tað var ikki við bestu vónum, tú fór niðan í Norðurlandahúsið at síggja barnafilmarnar: Ævintýr á norðurleiðum" úr Grønlandi, Føroyum og Íslandi. Okkurt graml hevði verið at hoyrt um vánaliga mót-tøku aðrastaðni.

Tó so, forvitnið var har, og kanska var tað ikki var so illa statt kortini. Ymiskt er, hvussu útlendingar skilja okkum í Norðuratlandshavi o.s.fr.

Nútíðar ævintýr?

Eru hesir filmar: Havsins Móðir úr Grønlandi, Hannis úr Føroyum og Hestur og Huldafólk, søgur, sum filmsfólk vilja undirhalda og upplýsa nútíðar børnum aðrastaðni, um okkara lond?

Tað er ikki neyðugt at samanbera við undirhald, sum børnini síggja í sjónvarpinum, tí tað tolir heldur onga samanbering - og skal tað heldur ikki - eftir mínum tykki.

Nógv fólk vóru komin niðan í Norðurlandahúsið

at síggja barnafilmarnar, sum byrjaðu við grønlandsku myndini:

Pedagogisk peikifingurin

Havsins Móðir er hon, sum er ill um at menniskjuni dálka havið, og gera tað óliviligt hjá djórum og fuglum.

Tú hugsaði beinavegin, at grønlandarar ikki eru so gamlir í royndunum at spæla sjónleik, men náttúrurmyndirnar og umhvørvið, tá tilkomin kona sigur børnunum frá søguni um Havsins Móðir virkaði sannførandi og náttúrligt í innihaldi.

Væl kendi peikifingurin, tá tú skalt siga børnunum eina søgu, við nútíðar pedagogiskum innihaldi, er troystandi. Tú hugsar ótolin, hví børn í dag ikki sleppa at uppliva eitt rættiligt ævintýr. Ja, nærur ynskir aftur søguna um prinsessuna og prinsin, sum noyðdust at stríðast so nógv, fyri at enda at fáa

hvønn annan og liva lukk- uliga saman og liva alla ævir.

Til ommu at ferðast

So fóru vit til Havnar, har Rítan fer frá bryggju. Tvey børn fara til ommuna at ferðast, og ein yppiklæddur pápi stendur og veipar á bryggjunni, meðan mamman smáskeldandi biður hann koma avstað í Volvobílinum.

Børnini koma til Skúv- oyar, og so byrjar leikurin. Hevur tú ikki verið í Føroyum, er torført at ímynda sær søguna frá nútíðini - annað enn við yppipápanum og deilandi mammu, men er nú tann myndin røtt?

Í stuttum: Børnini úti í Skúgví gera seg inn á tann lagna Hannis, sum søgan snýr seg um í yvirskriftini, og tí helst er leiðandi hjápersónur í søguni.

Tey roykja og siga søg- ur, arga hvønn annan, so sum børn allar dagar hava roynt fyri at menna seg upp, tá fremmand børn

koma til bygdina.

Hannis doyir av onkrari orsök, sum ikki greitt nærri frá. Einasta boð um hetta er maður við liggja í bøn- um. Tað skal helst skiljast sum "deyðin við liggja- num".

Børn og ímyndir

Tað tykist sum beina- grindin í søguni, ið ikki var sterk áður, nú rættiliga stökkur.

Seinasta myndin er at børnini fara avstað aftur við Rituni.

Á leiðini kemur sluppin framvið - tað gjørdi hon eisini, tá børnini fóru til Skúvøyar, men nú verður tú varur við, at sluppin er farin úð, og at Hannis eins og abbin at børnunum eru umboð, og at hesir allir eru farnir í Harrans hend- ur.

Skilja børn slíkar ímynd- ir ivirhvur.

Katrin Ottarsdóttir hevur gjørt handrit og filmin um Hannis. At kalla myndina ævintýr er burturvið, tí her er talan um sosialrealismu:

Filmsstjórinn nýtir ímynd- arligar myndir so barns- liga, at tú ikki skilir, at hon er tann sama sum gjørdi "Atlantic Rhapsody", ið bar boð um, at hevði pen- ingur verið tøkur til ein rættiligan film, so vóru fýroyingar við í filmsgerð.

Mið. kr. upp- hæddir beta ikki

Hugin Eide, sum hevur verið framleiðslustjóri á fýroyska partinum, segði áðrenn filmsframsýning- ina, at hesir triggjar filmar kostaðu slakar 5 mið. krónur.

Einki varð sagt um, hvussu nógv av hesum peningi var tillutað hvørjum einstøkum filmi, men íslendingar stó- ðu seg best, og høvdu eis- ini mest spennandi inni- haldið í søgunum.

Íslendski parturin: "Hestur og Huldafólk" var um ein drong, sum vildi eiga eitt vakurt brúnt ross. Maður segði honum, at um drong- urin vann fram á rossið og slapp at sita á tí, so skuldi hann eiga tað.

Vakrar, væl gjørdar nátt- úrmyndir úr Íslandi, søg- an um huldafólk í nátt- úruni, har tey standa og fiska síl, útferð á rossabaki og mjørki, sum fjaldi drongin og rossið gjørdi sítt til at søgugongdin

kendist heilskað og sonn, við einum færra av ævintýri yvir sær, sum hin- ar báðar myndirnar sagn- aðu.

Felags tráður

Ein felags tráður sýnist at ganga gjøgnum teir triggjar partarnar: Tað eru ímyndin bomm, søgn, gundur og yvirtrúgv.

Kanska hava filmsrit- høvundarnir fingið til upp- gávu at skapa eina heim- liga mynd burturúr hesum nútíðar lutum og at binda saman við fortíð og yvir- trúgv.

Børnini Sólja Klargaard og Rúni Gunnarson eru børnini sum ferðast í Skúv- oy, og tey koma væl frá sínum leiklutum, eins og Kári Mouritsen, ið leikiti Hannis so væl, at tú kundi hugsa tær aðra søgugongd og meira nágreiniliga við- gerð av fyrbrigdinum í lít- lari bygd, har ofta ein lógin persónur býr.

Her hevði so verið ein møguleiki at farið út í æsir, men tíverri - søgugongdin snávaði á leiðini móti end- anum. Kortini hevði inni- haldið kunnað verið barna- filmur, um vit siga at Hannis er fyrri børnum .. ella vaksnafilmur um lívið hjá børnum?

Dagney Joensen

Fyrstu húsini á Hellunum til sølu

Húsini eru bygd í 1849 og tað vóru fyrstu niðurstu- fólkin, sum bygdu tey. Húsini eru í dag sett í upp- runaligan stand. Onki av tí elsta er broytt.

Húsini fevna um eina royk- stovu, við opnum tróðri, dupultkoyggju, matkova og komfýri. Glasstova við kol- ovni. Loft er yvir glasstovuni og har stendur ein dupltsong. Í útbygninginum er rúmligur durur, wc við brúsu og eitt vaskirúm.

Húsini vórðu sett í stand árin 1987-90

Húsini kunnu síggjast um Skírís- halguna og á Páskum, men ringið áðrenn.

Jústinus Eidesgaard
tel. 44902 ella 44504